

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นในด้านการพัฒนากำลังคนของประเทศ โดยเฉพาะการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นการผลิตกำลังคนระดับสูงที่ต้องการความเชี่ยวชาญเฉพาะในสาขาต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการพัฒนาประเทศ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม ฉะนั้น คุณภาพของพลเมืองจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อความเจริญของประเทศชาติ

มหาวิทยาลัยพายัพเป็นมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งแรกของประเทศไทยและมีชื่อเสียงมานาน และได้ผลิตบัณฑิตออกไปรับใช้สังคมมาถึง 23 รุ่นคิดเป็นจำนวน 14,956 คน ซึ่งข้อกำหนดของมหาวิทยาลัยพายัพว่าด้วยการศึกษาระดับอุดมศึกษา (ระดับปริญญาตรี) กำหนดให้นักศึกษาหลักสูตร 4 ปีใช้เวลาในการศึกษาเพื่อสำเร็จการศึกษาภายในเวลา 4 ปีการศึกษาแต่ไม่เกิน 8 ปีการศึกษา สำหรับนักศึกษาหลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี ใช้เวลาในการศึกษาเพื่อสำเร็จการศึกษาภายในเวลา 2 ปีการศึกษาแต่ไม่เกิน 4 ปีการศึกษา

จากการศึกษาข้อมูลของสำนักทะเบียนและบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยพายัพ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2538 ถึง 2541 พบว่าบัณฑิตที่ใช้เวลาศึกษาภายในช่วงเวลาที่กำหนดไว้ในแผนแนะนำการศึกษา และใช้เวลาศึกษามากกว่าที่กำหนดไว้ในแผนแนะนำการศึกษาของหลักสูตรดังตารางต่อไปนี้

ตารางแสดง จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2538 - 2541

ปีการศึกษา	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา	บัณฑิตที่ใช้เวลาศึกษาภายในช่วงเวลาที่กำหนด ในแผนแนะนำการศึกษาของหลักสูตร		บัณฑิตที่ใช้เวลาศึกษามากกว่าช่วงเวลาที่กำหนดในแผนแนะนำการศึกษาของหลักสูตร	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2538	1272	859	67.53	413	32.47
2539	1243	775	62.35	468	37.65
2540	1171	745	63.62	426	36.38
2541	1473	934	63.41	539	36.59

ที่มา : ปรับปรุงจากสำนักทะเบียนและบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยพายัพ ปีการศึกษา 2538-2541

จะเห็นได้ว่าจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่ใช้เวลาศึกษามากกว่าที่กำหนดไว้ในแผนแนะนำ การศึกษาแต่ละหลักสูตรตั้งแต่ปีการศึกษา 2538 ถึงปีการศึกษา 2541 พบว่ามีจำนวนมากอยู่ในช่วง 32% ถึง 37% ซึ่งการสำเร็จการศึกษาช้ากว่ากำหนดเวลาของหลักสูตร จะทำให้เกิดความสูญเปล่า ทางการศึกษาอย่างมาก เช่น การสูญเปล่าด้านบุคลากรที่จะไปประกอบอาชีพ การสูญเสียงบประมาณ และการสูญเสียรายได้จากการทำงานที่บุคคลนั้นออกไปประกอบอาชีพ นอกจากนี้คนที่ สำเร็จการศึกษาช้ากว่ากำหนดเวลายังมีผลกระทบต่อสภาพจิตใจเนื่องจากการขาดเพื่อนไปหรือ การรู้สึกมีปมด้อย

นอกจากนี้การสำเร็จการศึกษาช้ากว่ากำหนดเวลาของหลักสูตรยังมีผลต่อการสมัครเข้า ทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งมักจะรับนักศึกษาเข้าทำงานในช่วงปลายภาคการศึกษาที่ 2 และการสมัครเข้าเรียนต่อในระดับปริญญาโทส่วนใหญ่ จะรับเข้าศึกษาในภาคการศึกษาที่ 1 ซึ่งต้อง ล่าช้าออกไปอีก

จากผลเสียของการสำเร็จการศึกษาที่ใช้เวลามากกว่าที่กำหนดดังกล่าว ผู้วิจัยและคณะจึง เกิดความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาของนักศึกษา และสามารถจำแนกกลุ่มนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาหรือมากกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ใน แผนการศึกษา และสามารถทำนายได้ว่านักศึกษาคณะที่เข้ามาใหม่นั้นจะสำเร็จการศึกษาตามกำหนด เวลาของหลักสูตรหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลในการจำแนกกลุ่มและสร้างสมการจำแนกกลุ่มนักศึกษาที่ใช้เวลา ศึกษาภายในช่วงเวลาที่กำหนด หรือ มากกว่าที่กำหนดไว้ในแผนแนะนำการศึกษาของหลักสูตร ระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี และหลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตศึกษาเฉพาะนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัย พายัพ ภาคปกติ(ภาคกลางวัน) ระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี และระดับปริญญาตรีหลักสูตรต่อ เนื่อง 2 ปี ที่เข้าร่วมพิธีประสาทปริญญาบัตร ครั้งที่ 23 วันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543 เท่านั้น

นียมศัพท์เฉพาะ

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาซึ่งสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา 2542 จากมหาวิทยาลัยพายัพ

การสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด หมายถึง การที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษาโดยใช้เวลาศึกษาภายในช่วงเวลาที่กำหนดไว้ในแผนแนะนำการศึกษา (Recommended Study Programme) โดยจะจำแนกนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

- การศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปีทุกสาขาวิชากำหนดระยะเวลาในการศึกษาไม่เกิน 4 ปีการศึกษา
- การศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี กำหนดระยะเวลาในการศึกษาดังนี้
 - ก. กลุ่มสาขาวิชาที่ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 2 ปีการศึกษา ได้แก่ สาขาวิชาการตลาด และสาขาวิชาการบัญชี
 - ข. กลุ่มสาขาวิชาที่ใช้เวลาในการศึกษาไม่เกิน 2 1/2 ปีการศึกษา ได้แก่ สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ สาขาวิชาการเลขานุการ สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว สาขาวิชาการจัดการ สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร และสาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์

การสำเร็จการศึกษา หมายถึง การที่นักศึกษาได้ศึกษาครบตามหลักสูตรของสาขาวิชานั้น และได้รับระดับแต้มคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า 2.00 และได้รับการอนุมัติให้สำเร็จการศึกษาจากสภามหาวิทยาลัยพายัพ

พฤติกรรมการเรียน หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีพฤติกรรมการเรียน และการทำกิจกรรมของนักศึกษา

เครื่องหมาย * ที่ปรากฏในตาราง เป็นสัญลักษณ์แทนการมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลทำให้นักศึกษาใช้เวลาในการศึกษาภายในช่วงเวลาที่กำหนดหรือมากกว่าช่วงเวลาที่กำหนดไว้ในแผนแนะนำการศึกษา
2. สามารถนำผลการจำแนกประเภทที่วิเคราะห์ได้ไปทำนายผลว่านักศึกษาแต่ละคนจะสำเร็จการศึกษาตามช่วงเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
3. เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เกี่ยวข้องนำไปประกอบการพิจารณาเพื่อหาแนวทางแก้ไขกรณีที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษาช้ากว่ากำหนดเวลาของหลักสูตร
4. เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการให้คำปรึกษา